

Gólyamese mindenkinek

Akad köztük csalfa és kacér, erejét fitogtató és hoppon maradó. A gyengébbel könyörtelesen brutális, és a testvérháború sem ismeretlen számára. Lakhelyért harcolni is hajlandó, otthonát a párjával együtt építi-alakítja. Hacsak nem költözik be máséba, a már készbe. Hisz a fészekrakás kemény munka, miért ne spórolná meg magának az ember? Akarom mondani: a gólya. Mert hogy róluk van szó.

Szeretjük a gólyákat. A tavasz hírnökei, első példányának megérkezése február vége felé híradótéma. Attól kezdve kémleljük a falusi villanyoszlopok, kémények és templomtornyok tetejét: ideért-e vándorútjáról a „mi gólyánk?”

Nagy Gábornál lelkesebben, meghatóbban és érdekesebben nem hallottam senkit a gólyákról beszélni. Mindent tud e kecses madarokról, amit valaha leírtak, megfigyel-

tek velük kapcsolatban. Öt évig vezette a kölkedi Fehér Gólya Múzeumot – ez volt életének legboldogabb időszaka.

– A gólyák rendkívül emberi madarak – kezdi beszélgetésünket a fiatal vadgazdálkodási mérnök. – Sok, hozzánk hasonló tulajdonságot fedezhetünk föl bennük, igaz, a házasságtörés, a testvéri csetepaté és a

gyilkosság is köztük van. A beteg, kevésbé életképes fiókákat például elpusztítják. A kölkedi múzeum tetején volt egy bekamerázott fészek, ott különös felvételek készültek. Esős időszakban történt, hogy a kelleténél kevesebb táplálékot tudtak szerezni a szülők, és a négy fióka között akadt egy jóval gyengébb. A tojó nem bántotta, inkább istápolta szegényt, de a hím könyörtelen volt: odavágott néhányszor a csőrével, amikor látta, hogy a fiókában nincs elegendő életere, előbb megpróbálta lenyelni, de a szárnyacskaik akkorak voltak, hogy ez egyben nem sikerült neki, így egyszerűen kidobta a fészekből. Máskor a testvéreivel etették meg a pusztulásra ítélt kis jószágot.

– Ugyanabba a fészekbe térnek vissza a gólyák?

– Igyekeznek, de ez nem olyan egyszerű. A hímek egy-két nappal vagy héttel előbb érkeznek, és komoly csatározásokat folytatnak a fészkekért, hisz azt egyszerűbb elfoglalni, mint megépíteni – igaz, ezt a pár együtt csinálja. Ha a hímnek sikerül fészket szereznie, az ehhez tartozó hölgy gólyára is jogot formálhat. A tojó ugyanis arra a fészekre igyekszik vissza, ahol már költött. Ám ha ott más hímet talál, vagy elfogadja társának, vagy segít élete párjának, hogy kettejüknek szerezzék

vissza azt. Igazi harc ez, előfordulhat, hogy egyiküknek az életébe is kerül.

– *Ennél humánusabb tulajdonságuk mi volna?*

– A fiatal gólyahölgyekre jellemző némi kacér-ság, mert akik még nem költöttek, így nincs fészükük, amelyhez tartoznának, egyszerre akár több hímet is bolondítanak. Ez azért nagyon kellemetlen, mert ha a hím azt hiszi, hogy megvan még a párja, nem foglalkozik a többi, esetleg szabad gólyahölgygel, s a végén ezt a szaporulat bánja. A második világháború óta nem volt ilyen kevés gólyánk. Az elmúlt tizenöt évben egyharmadával csökkent az állomány, ma 3500 párral számolhatunk.

– *Meddig élnek e madarak?*

– Amelyik megéri az egyéves kort – mert a kirepült fiókák fele elpusztul –, a szabad természetben 8-10 évig, fogságban akár 60-70 évig is élhetnek. Itt nem repül vezetéknek, s az ember sem lövi le. Néhol, főként a latin országokban sajnos vadásznak rá, igaz, ott nem eszik meg őket. Máltán viszont a töltött gólyanyak helyi specialitás. Itthon fokozottan védett faj, százezer forintos eszmei értékkel. Afrikában nyílvégre kapják, de ott ez a létfenntartást szolgálja.

– *Vándorlásuk során mekkora utat tesznek meg?*

– A magyar gólyák jelentős része Dél-Afrika legdélebbi csücskéig, Fokföldre jut el, ez 9-10 ezer kilométer légvonalban, persze ők nem így repülnek. Augusztus második felében hagyják el az országot, s három hónapig is eltarthat az útjuk. Jövő tavasszal érdemes ismét várunk őket. Aki repülve látja meg az elsőt, szorgalmas lesz 2011-ben; aki ülő-pihenő madarat pillant meg, annak kényelmesebben telnek majd a napjai. Ám aki gólyapárra lesz először figyelmes, semmi nem menti meg attól, hogy maga is párra ne leljen!

LEJEGYZTE: CSATÓ ANDREA

FOTÓK: NAGY GÁBOR

Hódító hód kenutúra

Július 3., szombat. A túra során kenuinkkal bejárjuk a Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt. A maximális létszám 20 fő, előzetes bejelentkezés szükséges. A jelentkezőket a kenutúra előtt néhány nappal értesítjük az indulási időpontról!

Helyszín: Baja – Vén-Duna. Túra hossza, időtartama: 8 km, 3 óra. Részvételi díj: 1500 Ft/fő

Magyar pásztorkutyák terelőversenye

Július 10., szombat. A régi magyar terelőkutya fajokra hívja fel a figyelmet a változatos és érdekes programokat kínáló rendezvény. Az érdeklődők megismerhetik a terelőkutyaikat, bemutatót és versenyt láthatnak a profi juhnyáj-terelésből, valamint megtekinthetik a környék természeti értékeit is. Helyszín, időpont: Dráva Kapu Bemutatóközpont, Barcs-Drávaszentés, 10 óra.

Kenutúra a Ferenc-csatornán

Július 10., szombat. A kenutúra során a Mohácsi-szigetet keletről határoló Ferenc-csatorna változatos vízi világát csodálhatjuk meg. Utunk erdő, gyeperdő, nádasok mellett vezet. A kenuban ülve szemügyre vehetjük a térségben élő vízimadarakat, és ha szerencsénk van, láthatjuk az itt élő európai hód rágásnyomait a fákon. Maximális csoportlétszám 20 fő, előzetes bejelentkezés szükséges! A jelentkezőket a kenutúra előtt néhány nappal értesítjük az indulási időpontról és helyszínről! Túra hossza, időtartama: 5 km, 4 óra. Részvételi díj: 1500 Ft/fő

Gólyanap

Július 11., vasárnap. A kirepülés előtti gólyafiak kedves látványa méltán tarthat számot az érdeklődésre. A madarak közelebbi megismerését segíti a kölkési Fehér Gólya Múzeum kiállítása is, ahol szakember válaszol az élmények hatására megfogalmazódó kérdésekre. A nap folyamán gyermek játszóházzal és a Bédát megismertető kirándulásokkal, kenutúrákkal várjuk az érdeklődőket. Helyszín: Béda-Karapanca, Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 10 óra.

Egyházművészeti értékek nyomában

JELVÉNYGYŰJTŐ TÚRA

Július 24., szombat. A program első felében Magyarországot egyetlen működő szerb ortodox templomát és kolostorát tekintjük meg. Ezt követően túrázni indulunk a grábóci erdőbe. Helyszín, időpont: Grábócon a kolostor előtt 10 órakor. A program időtartama: 4 óra. Részvételi díj: 400 Ft/fő + kolostori belépő

Információ: **Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság**

Telefon: 30/377-3388, 30/326-9459

E-mail: komlos@ddnp.kvvm.hu – www.ddnp.hu